

Projektas

Lietuvos Respublikos Vyriausybė

NUTARIMAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2013 M. LIEPOS 24 D. NUTARIMO NR. 711 „DĖL VIETINĖS RINKLIAVOS AR KITOS ĮMOKOS UŽ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SURINKIMĄ IŠ ATLIEKŲ TURĖTOJŲ IR ATLIEKŲ TVARKYMĄ TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA

Suinteresuotos institucijos ir suinteresuoti asmenys	Suinteresuotų institucijų ir suinteresuotų asmenų pateiktos pastabos ir pasiūlymai, į kuriuos neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba tik iš dalies atsižvelgta į suinteresuotų institucijų ir suinteresuotų asmenų pateiktas pastabas ir pasiūlymus
Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Energetikos skyrius	4. Pagal keičiamo nutarimo 4 punkto nuostatas poreikis perskaičiuoti įmokos dydį gali atsirasti ne tik tais atvejais, kai pasikeičia Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nustatyta regioninė kaina (Atliekų tvarkymo įstatymo 30 ² straipsnio 7 dalis), tačiau ir tais atvejais, kai būtina išlyginti skirtumą tarp prognozuojamų ir faktinių kainų, kaip tai numatyta keičiamo nutarimo 4 punkte. Atsižvelgiant į tai, siūlytina keičiamo nutarimo 27 punktą išdėstyti taip: „27. <i>Įmokos dydis turi būti perskaičiuojamas kartą per metus, jei Atliekų tvarkymo įstatymo 30² straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka pakoreguota regioninė kaina, ir tais atvejais, kai vadovaujantis Taisyklių 4 punktu atsiranda poreikis išlyginti apskaičiuotų kainų skirtumą</i> “.	Neatsižvelgta. Rinkliavos taisyklių 4 punkte nurodyta, kad tame pačiame punkte aptariamas sąnaudų skirtumas išlyginamas „apskaičiuojant kitų kalendorinių metų Taisyklių 3.1–3.6 papunkčiuose nurodytas sąnaudas“. Todėl siūlymas patikslinti Rinkliavos taisyklių 27 punktą laikytinas pertekliniu. Atliekų tvarkymo įstatyme (ATĮ) ir LR Rinkliavų įstatyme numatytų rinkliavos perskaičiavimo pagrindų tarpe nėra perskaičiavimo dėl prognozuotų ir faktinių sąnaudų skirtumo. Todėl Rinkliavos taisyklės negali reglamentuoti rinkliavos perskaičiavimo dėl ATĮ ar Rinkliavų įstatyme nenumatyto pagrindo. Siūloma sulaukti ATĮ pakeitimo projekte (TAIS registracijos Nr. XIVP-4013) numatytų nuostatų, leisiančių patikslinti Rinkliavos taisyklių nuostatas dėl rinkliavos perskaičiavimo, įsigaliojimo ir tuomet pagal poreikį atlikti atitinkamus Rinkliavos taisyklių 4 ir (ar) 27 punktų pakeitimus.

Lietuvos ūkininkų sąjunga	<p>1. Sąjunga pageidauja, kad Nutarime būtų įrašyta formuluotė – žemės ūkis ir jo veikloje naudojamas nekilnojamas turtas pats savaime nėra komunalinių atliekų turėtojas, išskyrus tuos atvejus, kai naudojamos atliekų konteineriais, kai atsiranda galimi potencialūs teršėjai – darbuotojai. Sąjunga taip pat papildomai atkreipė dėmesį, jog žemės ūkyje susidariusios atliekos nėra komunalinės atliekos, jos yra surenkamos atskirai specializuotų įmonių kaip antrinės žaliavos, pavyzdžiui, pesticidų ir trąšų pakuotės, šienainio plėvelė ir kt.</p>	<p>Neatsižvelgta. Aplinkos ministerija ne kartą teikė paaiškinimus, kad siūlymas Rinkliavos taisyklėse įrašyti, kad „žemės ūkis ir jo veikloje naudojamas nekilnojamas turtas pats savaime nėra komunalinių atliekų turėtojas, išskyrus tuos atvejus, kai naudojamos atliekų konteineriais, kai atsiranda galimi potencialūs teršėjai – darbuotojai“, neatitinka Rinkliavos taisyklių teisinio reguliavimo srities. Taip pat Aplinkos ministerija ne kartą buvo paaiškinusi, kad ATĮ 2 str. 39 d. jau yra reglamentuota, kad prie komunalinių atliekų nepriskiriamos žemės ūkio atliekos, o priskiriamos tokios atliekos, kaip mišrios ir atskirai surinktos buitinės (buityje susidarancios) atliekos, įskaitant popieriaus ir kartono, stiklo, metalų, plastiko, biologinės, medienos, tekstilės, pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių, taip pat stambiosios atliekos, įskaitant čiužinius ir baldus, ir atliekos, surinktos iš kitų šaltinių, kai jos savo pobūdžiu ar sudėtimi yra panašios į buitines atliekas. Pagrįstai abejojame, kad žemės ūkio veikloje nesusidaro pakuočių, stiklo, popieriaus, biologinių ir kitų apibrėžime išvardintų atliekų, todėl tokia išimtis negalima.</p>
	<p>2. <...> LŪS pažymi, kad šiuo atveju savivaldybėms vėl buvo nustatyta diskrecijos teisė pasirinkti kad, paskirstant pastoviąsias ir kintamąsias sąnaudas kiekvienos kategorijos nekilnojamojo turto objektams, gali būti nustatomos mišrių komunalinių ir atskirai rūšiuojamuoju būdu surenkamų komunalinių atliekų susikaupimo normos (toliau – atliekų susikaupimo normos), kurios gali būti nustatomos ne tik gyventojui ar darbuotojui, bet ir nekilnojamojo turto objektui. Sąjungos vertinimu tokia formuluotė niekaip neišsprendžia jos keliamų problemų, kadangi vadovaujantis tokia formuluote, savivaldybės ir toliau gali pasirinkti ir nesilaikyti tokios tvarkos, o patys pakeitimai yra pernelyg abstraktūs, paliekantys pernelyg daug vietos interpretacijoms.</p>	<p>Neatsižvelgta. ATĮ 30² str. 1 d. 2 p. nustatytas proporcingumo principas, kuriuo privalo vadovautis savivaldybės nustatydamos komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodarą. Šis principas be kita ko reiškia, kad komunalinių atliekų turėtojams nustatyta rinkliava ar įmoka turi būti proporcinga galinčiam susidaryti ar susidaranciam komunalinių atliekų kiekiui dėl atliekų turėtojų nekilnojamojo turto ir jo panaudojimo paskirties ir (ar) veiklos. Atliekų susikaupimo normų nustatymas – viena iš minėto principo įgyvendinimo formų, kurias gali pasirinkti savivaldybės, vykdydamos savarankiškąją komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimo funkciją. Todėl savivaldybėms paliekama diskrecijos teisė, koku būdu įgyvendinti kainodaros proporcingumo principą.</p>
	<p>3. Sąjunga dar kartą atkreipia dėmesį į Sąjungos vertinimu netinkamą teisinį reglamentavimą, dėl kurio ūkininkai yra priversti mokėti dvinarės rinkliavos kintamąją dedamąją dalį, nepriklausomai nuo to ar ūkininkai naudojami ar nesinaudoja komunaliniu atliekų savo ūkininko ūkiuose teikiama paslauga, neturi komunalinių atliekų ar turi sudarę atliekų tvarkymo paslaugų teikimo sutartis su trečiaisiais asmenimis,</p>	<p>Neatsižvelgta. Bet kuris žmogus, įskaitant ūkininkus ir jų darbuotojus, produkuoja komunalines atliekas būdamas tiek gyvenamojoje vietoje, tiek darbo vietoje. Atsižvelgiant į tai, kad ūkininkų veiklos metu gali susidaryti įvairių atliekų, kurios priskiriamos komunalinėms atliekoms, teiginys, kad ūkininkai gali įrodyti, jog ūkininkų ūkiuose komunalinės atliekos nesusidaro, ir siūlymas išskirti ūkininkų veikloje naudojamus ūkinius pastatus, dėl kurių paskirties ir faktinio naudojimo komunalinės atliekos</p>

<p>nepriklausomai nuo ūkinių pastatų paskirties ir nepriklausomai nuo to, kad už tų pačių atliekų tvarkymą ūkininkai nėra apmokėję kaip fiziniai asmenys, kurie yra deklaravę savo gyvenamąją vietą, kurioje naudojami komunalinių atliekų surinkimo konteineriais ir moka už komunalinių atliekų tvarkymą tiek nustatytą pastoviąją, tiek kintamąją dalį.</p> <p><...></p> <p>Nutarime turėtų būti išskiriami konkretūs ūkininkų veikloje naudojami ūkiniai pastatai, dėl kurių paskirties ir faktinio naudojimo komunalinės atliekos negali susidaryti.</p> <p><...></p> <p>Turėtų būti nustatyta išimtis, leidžianti atleisti ūkininkus nuo kintamosios dvinarės rinkliavos dedamosios dalies mokėjimo, tais atvejais, kai ūkininkai yra sudarę sutartis su trečiaisiais asmenimis, kurie teikia atliekų tvarkymo paslaugas ir nesinaudoja savivaldybės įmonės teikiamomis komunalinių atliekų tvarkymo paslaugomis.</p> <p><...></p> <p>Turėtų būti numatyta išimtis, kad tais atvejais, kai ūkininkai už tų pačių atliekų tvarkymą yra apmokėję kaip gyventojai, jie yra atleidžiami nuo kintamosios dvinarės rinkliavos dedamosios dalies mokėjimo, tvarkant ūkininko ūkio atliekas.</p> <p><...></p> <p>Nutarime turėtų būti numatytos konkrečios išimtys pagal kurias ūkininkai yra atleidžiami nuo kintamosios dvinarės rinkliavos dedamosios dalies mokėjimo, nepaliekant diskrecijos teisės tokias išimtis nustatyti savivaldybėms.</p> <p><...></p> <p>Svarstyti Nutarimo pakeitimus, kuriuose būtų numatytos išimtys, leidžiančios atleisti ūkininkus nuo dvinarės rinkliavos dedamosios kintamosios dalies mokėjimo tais</p>	<p>negali susidaryti, laikytini nepagrįstais. Būtina užtikrinti, kad visos susidarantioms komunalinės atliekos būtų tinkamai tvarkomos.</p> <p>Pažymėtina, kad komunalinių atliekų tvarkymo sistemų, būtinų savivaldybių teritorijose susidarantioms komunalinėms atliekoms tvarkyti, organizavimo funkciją pagal ATĮ 25 str. pavesta tik savivaldybėms. Pagal ATĮ 4 str. 1 d. komunalinės atliekos tvarkomos savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklėse nustatyta tvarka. Pagal ATĮ 30 str. 11 d. tik savivaldybė ar savivaldybės pavedimu komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratorius atrenka komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą teikiančius atliekų tvarkytojus. Todėl sutartys su trečiaisiais asmenimis (t. y. ne savivaldybe ar jos įgaliotu juridiniu asmeniu) dėl komunalinių atliekų tvarkymo laikytinos neatitinkančiomis ATĮ nuostatų. Neaišku, ar tretieji asmenys tinkamai tvarko komunalines atliekas.</p> <p>Nei ATĮ, nei kiti teisės aktai nesuteikia ūkininkams teisės nesinaudoti savivaldybės teikiama komunalinių atliekų tvarkymo paslauga. Pagal ATĮ 30¹ str. 2 d. nekilnojamojo turto objektų, kurių rūšių sąrašą¹ (toliau – Sąrašas) nustato aplinkos ministras, savininkas arba įgalioti asmenys privalo mokėti nustatytą rinkliavą arba, jeigu rinkliava savivaldybės teritorijoje nenustatyta, sudaryti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo sutartį su savivaldybės, kurios teritorijoje yra nekilnojamojo turto objektas, juridiniu asmeniu, savivaldybės pavedimu atliekančiu komunalinių atliekų tvarkymo lešų administravimą, arba savivaldybe. „Kitos (fermų)“, „kitos (ūkio)“, „sandėliavimo“ paskirties pastatai nurodyti Sąraše, todėl jų savininkai ar jų įgalioti asmenys privalo mokėti rinkliavą ar įmoką. Kaip buvo minėta, savivaldybės, nustatydamos rinkliavos ar įmokos dydžius turi taikyti proporcingumo principą ir atsižvelgti į dėl atliekų turėtojų nekilnojamojo turto ir jo panaudojimo paskirties ir (ar) veiklos susidarantiems komunalinių atliekų kiekius. Komunalinių atliekų susidarymas siejamas su nekilnojamojo turto objektais ir jų naudojimu. Savivaldybės, vadovaudamosi Rinkliavos taisyklėmis suskirsto šiuos nekilnojamojo turto objektus į kategorijas ir apskaičiuoja jiems taikomus rinkliavos ar įmokos dydžius. Rinkliavos ar įmokos dydžiai apskaičiuojami visiems nekilnojamojo turto objektų savininkams ar jų įgaliotiems asmenims nepriklausomai nuo to, ar naudojamosi ar nesinaudojama konkrečiu nekilnojamojo turto objektu. Rinkliavos taisyklėse numatyta galimybė nemokėti kintamosios</p>
--	---

¹ Nekilnojamojo turto objektų, kurių savininkas arba įgalioti asmenys privalo mokėti nustatytą rinkliavą arba sudaryti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo sutartį, rūšių sąrašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. D1-150 „Dėl Nekilnojamojo turto objektų, kurių savininkas arba įgalioti asmenys privalo mokėti nustatytą rinkliavą arba sudaryti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo sutartį, rūšių sąrašo patvirtinimo“.

	<p>atvejais, <...> kai ūkininkai pateikia įrodymus, kad jų ūkininkų ūkiuose komunalinės atliekos nesusidaro.</p>	<p>rinkliavos dalies, jei įrodoma, kad tam tikrą laiką nekilnojamojo turto objektu nesinaudojama.</p> <p>Siūlymas atleisti ūkininkus nuo kintamosios rinkliavos ar įmokos dalies mokėjimo, nustatant atitinkamas išimtis, yra nepagrįstas ir diskriminacinis kitų visuomenės grupių atžvilgiu. Jei ūkininkams būtų suteikta teisė nemokėti už atliekų tvarkymą, kiti gyventojai ir verslo subjektai turėtų padengti šias sąnaudas. Tai pažeistų teisingumo principus ir sukurtų privilegijas tam tikrai visuomenės grupei.</p>
	<p>4. LŪS vertinimu būtina aukštesnės galios teisės akte nustatyti, kad savivaldybės privalo suteikti (nustatyti) galimybę už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą mokėti pagal faktiškai perduotą komunalinių atliekų kiekį.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pasiūlymas pateiktas ne dėl Rinkliavos taisyklių, todėl nenagrinėjamas.</p>